

A 1567/näring

Käsittelijä:
Elinkeinovaliokunta

Liitteet:
- Jäsen ehdotus

Dnro 12-00241-4

mietintö

Jäsen ehdotus kulttuurin ja luovuuden vahvistamisesta Pohjoiskalotin alueella

1. Valiokunnan ehdotus

Elinkeinovaliokunta ehdottaa,

että Pohjoismaiden neuvosto ei ryhdy lisätoimenpiteisiin koskien jäsen ehdotusta A 1567/näring kulttuurin ja luovuuden vahvistamisesta Pohjoiskalotin alueella. kulttuurin ja luovuuden vahvistamisesta Pohjoiskalotin alueella

2. Taustaa

Karin Åström (S), Simo Rundgren (kesk.) ja Rigmor Andersen Eide (KrF) ovat laatineet jäsen ehdotuksen, joka koskee kulttuurin ja luovuuden vahvistamista Pohjoiskalotin alueella. Ehdotuksessa todetaan, että on välttämätöntä lähestyä aihetta alueellisesti yhteisestä lähtökohdasta, samaan tapaan kuin alueen kaivostoimintaa koskevia alueellisia strategioita suunnitellaan yhteistyössä. Näin saavutetaan kulttuurialoille ja luoville aloille kokonaisuutena suuremmat markkinat ja parempi osaamistarjonta ja siten luodaan alueelle talouskasvua ja työpaikkoja. Ehdotuksessa ehdotetaan, että suositetaan Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että se laatii yhteisen suunnitelman Pohjoiskalotin kulttuurielinkeinojen ja kulttuuritoiminnan vahvistamiseksi ja kehittämiseksi.

3. Prosessi

Sihteeristö on selvittänyt asiaa ja keskustellut asianomaisten toimijoiden kanssa, joista etenkin kaksi on ehdottanut hyviä menetelmiä jatkaa asian käsittelyä. Toinen näistä on Pohjoismaiden ministerineuvoston KreaNord-aloite, jonka tavoitteena on edistää luovia aloja Pohjoismaissa ja toimia sekä elinkeino- että kulttuurialan yhtymäkohtana kokemuksen, osaamisen ja kehitysvisioiden osalta. KreaNordin vuonna 2010 esitelty toimitusosuus koskee Pohjoismaiden kulttuurielinkeinojen yhteisten markkinoiden vahvistamista ja kehittämistä, mikä on yksi ehdotuksen tekijöiden

esittämistä perusteluista. KreaNordin viimeisin aloite on alan pohjoismaisten toimintasuunnitelmien linjausten analysoiminen tavoitteena tunnistaa onnistuneita aloitteita, jotka voivat toimia innoituksena uusiin toimiin. Lisäksi tavoitteena on myös tunnistaa mahdollisia synergioita pohjoismaisten politiikan kehittäjien ja muiden luovien alojen toimijoiden välillä. Pohjoiskalotin paikallisten toimijoiden kannattaisi tarkastella analyysia ja valita sieltä aloitteita, jotka voivat vahvistaa alueen yhteistyötä ja luovia elinkeinoja.

Toinen keskeinen toimija on pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuus. Sihteeristö sijaitsee Kööpenhaminassa Pohjoismaiden ministerineuvoston tiloissa vuoteen 2014 asti. Kulttuurikumppanuus perustettiin vuonna 2010, ja se on neljäs pohjoisen ulottuvuuden kumppanuuksista (muut ovat ympäristö, terveys ja liikenne).

Tärkeitä kriteerejä Pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuuden hankkeissa on, että

- alueellinen näkökulma luo lisäarvoa
- hanke on hallinnon suhteen omavarainen
- hanke täydentää kansallisten viranomaisten pyrkimyksiä
- hankkeeseen on soveltuvaa rahoitusta alusta alkaen.

Luovat alat kehittyvät erittäin nopeasti ja vaativat laajaa vuoropuhelua. Pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuus auttaa rakentamaan siltoja alueen kulttuuritoimijoiden ja elinkeinoelämän välille. Tavoitteena on yhteisten kiinnostuksen kohteiden löytäminen ja luovien alojen kehittäminen. Pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuus antaa panoksensa kansalliseen ja kansainväliseen työhön kehittämällä rahoitusvälineitä tukemaan luovia aloja.

Pohjoisen ulottuvuuden tärkeimmät viiteryhmät ovat Itämeren valtioiden neuvosto,

Barentsin euroarktinen neuvosto (BEAC), Arktinen neuvosto, Pohjoismaiden ministerineuvosto, kansainväliset rahoitusalan laitokset kuten Euroopan jälleenrakennus- ja kehitys pankki, Euroopan investointipankki, Pohjoismaiden investointipankki (NIB), vapaaehtoisjärjestöt sekä ammattiyhdistykset. Canada ja Yhdysvallat ovat tarkkailijoita.

Pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuuden sihteeristö arvioi, että jäsenehdotuksen näkemysten perusteella ehdotettu hanke sopisi hyvin näiden tahojen tuettavaksi.

4. Valiokunnan näkemykset

Elinkeinovaliokunta käsitteli jäsenehdotusta Helsingissä järjestetyssä kokouksessaan 30. lokakuuta 2012. Ehdotusta pidettiin erittäin laajana, eikä tarpeeksi konkreettisenä. Koska vastaavia kysymyksiä käsitellään jo monella eri foorumilla, valiokunnan mielestä Pohjoismaiden ministerineuvosto ei voisi tuoda asiaan mitään uutta, sillä Pohjoismaiden ministerineuvosto hallinnoi KreaNordia, joka on aktiivinen toimia pohjoisen ulottuvuuden yhteistyössä.

Pohjoismaiden neuvosto

A 1567/näring

Käsittelijä:
Elinkeinovaliokunta

Liitteet:
- Jäsenehdotus

Dnro 12-00241-4

5. Päätelmät

Elinkeinovaliokunta päätti suositella, että ehdotuksen tekijät saattavat yllä olevan tiedon Pohjoiskalotin paikallisten toimijoiden tietoon ja että he mahdollisesti auttavat konkreettisten hankehakemusten laatimisessa.

Edellä esitetyn perusteella elinkeinovaliokunta ehdottaa,

että Pohjoismaiden neuvosto ei ryhdy lisätoimenpiteisiin koskien jäsen ehdotusta A 1567/näring kulttuurin ja luovuuden vahvistamisesta Pohjoiskalotin alueella.

Helsingissä 30. lokakuuta 2012

Álfheiður Ingadóttir (VG)

Anders Eriksson (ÅF)

Anita Brodén (fp)

Ann-Kristine Johansson (s), puheenjohtaja

Christina Gestrin (r.)

Eeva-Maria Maijala (kesk.)

Jan Lindholm (mp)

Kim Kielsen (S)

Lauri Heikkilä (ps.)

Margareta Sandstedt (SD)

Oskar J. Grimstad (FrP)

Stefan Capland (M)

Thomas Danielsen (V)

Tore Hagebakken (A)

Pohjoismaiden neuvosto

A 1567/näring

Käsittelijä:

Elinkeinovaliokunta

Liitteet:

- Jäsen ehdotus

Dnro 12-00241-4

LIITE 1: JÄSENEHDOTUS

Pohjoismaiden neuvosto

A 1567/näring

Käsittelijä:
Elinkeinovaliokunta

Liitteet:
- Jäsenehdotus

Dnro 12-00241-4

Jäsenehdotus kulttuurin ja luovuuden vahvistamisesta Pohjoiskalotin alueella

Pohjoismaista kulttuuria on esitelty kansainvälisillä areenoilla Pohjoismaiden kulttuuriministerien Luova Pohjola -aloitteen kautta. Panostus on osoittanut, että pohjoismaisella kulttuuriyhteistyöllä on taiteellista arvoa ja että se voi herättää kansainvälistä kiinnostusta. Pohjoismaiden minis-terineuvoston vuoden 2012 puheenjohtajamaa Norja on pyrkinyt vahvistamaan ja kehittämään yhteispohjoismaisia kulttuurielinkeinoja ja kulttuurituotemarkkinoita.

Norden-yhdistykset keskittyivät vuoden 2012 Pohjoiskalottikonferenssissa kulttuuriin elinkeinona, kulttuuriin maidenvälisen yhteyksien luojana sekä elinkeinoelämän ja kulttuurin väliseen suhteeseen.

Pohjoiset alueet muodostuvat Pohjoismaille koko ajan entistä tärkeämmiksi. Elinkeinoitoiminta pohjoisilla alueilla lisääntyy jatkuvasti, öljyä ja kaasua etsitään ja samaan aikaan kartoitetaan mineraaliesiintymiä ja mahdollisuuksia avata kaivoksia Pohjoiskalotin alueelle.

Kuitenkin myös kulttuurielinkeinojen kehittämisen mahdollisuudet ovat suuret. Kulttuurielinkeinot, luovat alat ja kulttuuriin ja elämyksiin perustuvat elinkeinot ovat suhteellisen uusia käsitteitä ja toimialoja aluekehityksessä. Kulttuurielinkeinoiksi lasketaan yleensä ilmoitus- ja mainostoiminta, valokuvaus ja pelit, kulttuuriperintö, taiteellinen toiminta, musiikki sekä televisio- ja radiotuotanto. Suuren itseisarvonsa lisäksi nämä vaikuttavat vahvasti myös yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamiseen esimerkiksi työllisyyden, liiketoiminnan, kotouttamisen ja oppimisen ja etenkin matkailun kautta.

On välttämätöntä, että pohjoisilla alueilla valitaan yhteispohjoismainen lähestymistapa kulttuuritoiminnan ja kulttuurielinkeinojen kehittämisessä. Hyvä esimerkki tästä on Norjan suurkäräjien tapa käsitellä hallituksen esitystä *pohjoisten alueiden visiosta ja vaikutuskeinoista*. Ulko- ja puolustusasian valiokunta käsitteli esitystä ja antoi Pohjois-Norjan kaivostoiminnan kehityksestä lausunnon: *"(hallituksen) täytyy esittää konkreettisia*

ehdotuksia koskien kaivosalan yhteistyötä Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Suomen kanssa koko alueen lisäarvon parantamiseksi".

Tämä on oikea lähtökohta, sillä näiden kolmen maan tulee tarkastella Pohjoiskalotein kehitystä kokonaisuutena, ja kokonaisuuteen tulee sisältyä myös kulttuurielinkeinot ja kulttuuritoiminnot. Edut ovat ilmeisiä: suuremmat markkinat ja parempi osaamistarjonta. Kansallisten kulttuuri-markkinoiden laajentaminen koko Pohjoiskalotin kattavalle alueelle antaa hyvät mahdollisuudet luoda kasvua ja työpaikkoja. Tämä on tärkeää alueen nuorisotyöttömyyden kannalta.

Pohjoismaiden ministerineuvoston tulee sen vuoksi esittää koordinoitu suunnitelma siitä, miten Pohjoiskalotin kulttuurielinkeinoja ja kulttuuritoimintaa voidaan kehittää. Ministerineuvoston tulee sisällyttää suunnitelmaan kansallisesti jo tehty työ ja arvioida, miten kansalliset tukijärjestelmät voivat olla koko alueen hyödyksi.

Edellä esitetyn perusteella Karin Åström (S), Simo Rundgren (kesk.) ja Rigmor Andersen Eide (KrF) esittävät, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se laatii yhteisen suunnitelman Pohjoiskalotin kulttuurielinkeinojen ja kulttuuritoiminnan vahvistamiseksi ja kehittämiseksi.

Göteborgissa 26. syyskuuta 2012

Rigmor Andersen Eide (KrF)
Simo Rundgren (kesk.)

Karin Åström (S)

Pohjoismaiden neuvosto

A 1567/näring

Käsittelijä:
Elinkeinovaliokunta

Liitteet:
- Jäsenehdotus

Dnro 12-00241-4

LIITE 2: MUISTIO

Pohjoismaiden neuvosto

Til

Præsidi

Kopi

Fra

Næringsudvalget

Emne

A1567/næring: Medlemsforslag om styrking av kultur og kreativitet på Nordkalotten

A 1567/næring

Käsittelijä:

Elinkeinovaliokunta

Liitteet:

- Jäsenedotus

Dnro 12-00241-4

Notat til Præsidi fra Næringsudvalget vedr. medlemsforslag A1567/næring: om styrking av kultur og kreativitet på Nordkalotten

Næringsudvalget behandlede medlemsforslaget på sit møde den 30. oktober 2012 i Helsingfors, og besluttede at ikke foretage sig yderligere i sagen.

Holdningen var, at forslaget er meget bredt stillet, og noget ukonkret. Med tanke på de forskellige fora som allerede behandler lignende problemstillinger, mente udvalget ikke, at Nordisk Ministerråd kunne bidrage yderligere, da Nordisk Ministerråd driver KreaNord, og er en aktiv deltager i *Northern Dimension Partnership on Culture* (NDPC) samarbejdet.

Næringsudvalget har ikke sendt forslaget i høring hos nationale myndigheder eller institutioner, da der ikke var opbakning til at gå videre med sagen. Sekretariatet har været i dialog med Nordisk Ministerråd, KreaNord og Den Nordlige Dimensions Kulturpartnerskaber angående sagen. Som beskrevet i betænkningen, foregår der et stort arbejde med de kreative næringer i nordisk sammenhæng indenfor rammerne af KreaNord-initiativet. Nordisk Ministerråd bruger ca. seks mio. DKK om året på området, og i slutningen af november 2012 præsenteredes en udredning, som gennemgår landenes nationale policy'er på området; et arbejde som er særdeles relevant også for Nordkalotområdet.

Nordisk Ministerråd huser – og delfinansierer – den Nordlige Dimensions Kulturpartnerskaber, som sekretariatet også har drøftet sagen med. Som forklaret i betænkningen var vurderingen her, at hvis lokale kræfter kunne samle sig og udarbejde en ansøgning, ville der være god sandsynlighed for at opnå midler til fælles initiativer.

Senest har sekretariatet den 17. december 2012 fået information om, at NDPC-programmet åbnede for ansøgninger i perioden 15. december 2012 – 23. januar 2013, og at der vil blive givet midler til ca. 10-15 projekter.

Med venlig hilsen,

Cecilie Tenfjord-Toftby,
formand for Næringsudvalget